

Naudoja naujos kartos apykojes (2016-11-15 Nr.217 Panevėžio dienraštyje „Sekundė“)

Stebi ne tik namuose

Kalėjimų departamentas lygtinai paleistiesiems nuteistiesiems prižiūrėti įsigijo naujos kartos apykojų, kuriomis galima stebėti asmens judėjimą visoje šalies teritorijoje. Tokia galimybė atsirado Kalėjimų departamentui įgyvendinant „Elektroninio stebėjimo sistemos taikymas lygtinai paleistiesiems nuteistiesiems“ projektą, vykdomą pagal Norvegijos finansinio mechanizmo programą „Pataisos, įskaitant bausmes be įkalinimo“. Jam skirta 950 tūkst. eurų.

Šiomet nupirktos 125 apykojės ir visa kita elektroniniam stebėjimui reikalinga įranga. Tai stacionarūs elektroninio stebėjimo įrenginiai, modernios apykojės, speciali įranga uždėti ir nuimti elektroninio stebėjimo priemonės, taip pat elektroninio stebėjimo programinė įranga bei aukšto patikimumo virtualių mašinų telkinys su duomenų saugykla, juos techniškai aptarnauti reikalingos paslaugos. Projektas turėtų būti įgyvendintas iki metų pabaigos.

Kalėjimų departamento Probacijos skyriaus viršininkas Simonas Nikartas naująją stebėjimo sistemą vertina itin teigiamai. Tikimasi, kad įkalinimo įstaigose sumažės žmonių, jie greičiau integrusis į visuomenę, o ir pati visuomenė jausis saugesnė. Be to, bus taupomos valstybės lėšos. Palyginus su įkalinimu, elektroninio stebėjimo išlaidos yra du ar net tris kartus mažesnės.

„Apykojės lygtinai paleistiesiems nuteistiesiems prižiūrėti pradėtos naudoti nuo 2012 metų, tačiau naujosios priemonės leidžia stebėti asmens judėjimo trajektoriją, o ne tik jo buvimą namuose. Visi duomenys perduodami į specialią įrangą, kurią stebi Probacijos tarnybos pareigūnai“, – pasakoja apie naujųjų apykojų privalumus S. Nikartas.

Šiuo metu jau naudojama nuo 80 iki 90 apykojų. Paprastai nuteistasis intensyviai prižiūrimas tris mėnesius. Jeigu žmogus per tą laiką daro pažeidimų, priežiūros laikas gali būti pratęstas. Be to, apykojės naudojamos ir, pavyzdžiui, teismui skyrus tam tikrus apribojimus. Bene dažniausias jų, kai reikia tam tikru laiku būti savo gyvenamojoje vietoje.

Jei nuteistasis pažeidžia nustatytą dienotvarkę ar taisykles – įžengia į draudžiamą teritoriją ar bando nusiimti, sugadinti apykoję – elektroninio stebėjimo sistema gauna aliarmą. Pati apykojė ir pradeda vibruoti. Tad žmogus žino, jog daro pažeidimą. Priklausomai nuo situacijos rimtumo, pareigūnai vyksta į pažeidimo vietą ar susisiekiama su nuteistuoju. Nustačius, kad sąmoningai pažeidinėjami apribojimai ir draudimai, žmogus grąžinamas į įkalinimo įstaigą.

Supažindina su naujovėmis

Įgyvendinant projektą, susitinkama su teisėjais ir kitais teisėsaugos pareigūnais. Kad nuteistieji susipažintų su naujomis lygtinio paleidimo galimybėmis, nuo birželio mėnesio buvo organizuota 13 seminarų įkalinimo įstaigose. Nuteistieji, sutinkantys dėl intensyvios priežiūros, Lygtinio paleidimo komisijai gali teikti prašymus dėl lygtinio paleidimo ne anksčiau kaip likus devyniems mėnesiams iki laiko, kai jie bus faktiškai atlikę teisės aktuose nustatytą minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį. Priklausomai nuo teismo sprendimo nuteistieji gali pasinaudoti šia galimybe. Tačiau pirmiausia jie turi pareikšti tokį norą. Teismai yra galutinė institucija, sprendžianti dėl nuteistųjų asmenų lygtinio paleidimo su elektroninio stebėjimo sistema.